

Plats: Lokal Olofström, Kommunhuset

Tid: 14:00 - 18:00

§ 117-139

Mötet ajourneras 14.30-14.45 samt 17.43-17.48.

Beslutande:**Ersättare för:**

Morgan Bengtsson (S)

Rolf Jönsson (C)

Ej närvarande från kl. 17.23 §
131-139. Bogdanka Sublja (S)
ersätter.

Tommy Holmgren (SD)

Pirjo Veteli (S)

Håkan Assarsson (S)

Ej närvarande från kl 17.28 (§
131-139) . Dan Orvegren (S)
ersätter § 131. Mari Bertilsson
(KD) ersätter § 132-139.

Ola Claesson (S)

Ingeborg Braun (S)

Malin Åman (C)

Roal Bencic (SD)

Max Nielsen (SD)

Patrik Krupa (M)

Torsten Cairenius (M)

Glenn Bengtsson (KD)

Tjänstgörande ersättare

Bogdanka Sublja (S) ersätter Rolf Jönsson (C) § 131-§139

Dan Orvegren (S) ersätter Håkan Assarsson § 131

Mari Bertilsson (KD) ersätter Håkan Assarsson § 132-139

Övriga deltagare:

Irène Robertsson, kommunchef

Matilda Frigård Danielsson, sekreterare

Patrik Håkansson, utbildningschef § 122-123

Pernilla Andersson, ekonom/administrativ chef §124

Johan Ny, ekonom § 124

Miroslav Milurovic, socialnämndens ordförande § 124

Annie Grönroos, beredskaps- och trygghetssamordnare § 125

Patrik Gerdovci, planarkitekt § 126

Öjvind Hatt, samhällsutvecklingschef § 126, § 129

Adnan Samardzic, kvalitets- och säkerhetsskyddschef § 128

Oskar Sandberg, planarkitekt § 129

Christina Ivarsson, kostchef § 130-132
Robert Andersson (SD), kallad ersättare
Alfred Appelros (M), kallad ersättare

Sekreterare: *Elektronisk underskrift*
Matilda Frigård Danielsson

Ordförande: *Elektronisk underskrift*
Morgan Bengtsson

Justerande: *Elektronisk underskrift*
Max Nielsen

Elektronisk underskrift

Anslagsbevis: Protokollet justeras elektroniskt och anslås på Olofströms kommuns digitala anslagstavla.

Kommunstyrelsen

KS § 118/2025

KS 2025/1268

§ 118/2025 Yttrande angående Etableringsboendelagen– ett nytt system för bosättning för vissa nyanlända SOU 2025:35Kommunstyrelsens beslut:

Olofströms kommun lämnar svar på promemorian SOU 2025:35 Etableringsboendelagen - ett nytt system för bosättning för vissa nyanlända enligt nedan yttrande.

Ärendebeskrivning

Olofströms kommun är en av remissinstanserna som kan lämna synpunkter på förslagen i Arbetsmarknadsdepartementets promemoria. I den föreslås ett nytt system för bosättning för vissa nyanlända. Syftet är att öka kommunernas inflytande över mottagandet av nyanlända och skapa goda förutsättningar för ett likvärdigt, enhetligt och flexibelt mottagande i kommunerna.

Yttrande/Bedömning

8.1 Förslag: Det ska framgå av etableringsboendelagen att det vid fördelningen av de nyanlända som får omfattas av anvisning till kommuner ska tas hänsyn till

- kommunens önskemål*
- kommunens arbetsmarknadsförutsättningar*
- kommunens befolkningsstorlek*
- kommunens sammantagna mottagande av nyanlända och ensamkommande barn*
- omfattningen av asylsökande som vistas i kommunen*
- omfattningen av utlänningar med tillfälligt skydd som omfattas av lagen om mottagande av asylsökande m.fl. som vistas i kommunen*
- förutsättningarna för en nyanländ att hitta en bostad på den ordinarie bostadsmarknaden i anvisningskommunen när den period med rätt till etableringsboende som följer av lagen löpt ut*
- förekomsten av områden med problem kopplat till utanförskap.*
- Av etableringsboendelagen ska även framgå att regeringen får meddela föreskrifter om vilka kriterier, utöver de som anges i lagen, som får beaktas vid fördelningen av de nyanlända som får omfattas av anvisning till kommuner.*

Avstyrks: Att merparten av boendelagens kriterier behålls är bra då Olofströms kommuns integrationsprocess fungerar väl utifrån dessa kriterier. Det blir dock viktigt att framföra att förändrad lagstiftning enligt etableringsboendelagen som ger större utrymme till önskemål för kommunerna kan resultera i en ojämn fördelning då kommunerna har olika intressen som speglar önskemålen, det blir därför viktigt för regeringen att följa tillämpningen av lagen då det inte finns några sanktioner för kommuner som inte fullgör sina skyldigheter.

8.3.3 Länstal ska inte längre fastställas

Avstyrks: Att bygga en integrationsprocess på kommunernas önskemål kommer inte ge förutsättningar för en god integration. Olofströms kommun menar att fastställda länstal ger en struktur och ett förhållningssätt där kommunerna i länet vet vad som väntar och kan planera eventuella inköp och påbörja dialog med mellan varandra och lokala aktörer som bidrar till integrationsprocessen. Då kommunerna har olika förutsättningar och olika resurser blir det viktigt att ha klara förutsättningar som inte innebär förändringar under processens gång.

Kommunstyrelsen

KS § 118/2025

KS 2025/1268

Oförberedda förändringar i processen innebär stor arbetsbörda och kan även innebära behov av övriga resurser som innebär en ekonomisk belastning för mindre kommuner i synnerhet. Länstal ger en beredskap och kapacitetsförberedelse för kommunerna.

8.1 Förslag: Det ska framgå av etableringsboendeförordningen att

- Migrationsverket ska ta fram en modell (fördelningsmodell) för att beräkna fördelningen av de nyanlända som får omfattas av anvisning till kommuner*
- givna kriterier ska viktas i fördelningsmodellen så att de relativa förutsättningarna för integration avgör hur de nyanlända fördelas mellan kommuner*
- om kommunal överskridits med stöd av bestämmelsen om att beakta barnets bästa ska antalet nyanlända som fördelas till berörda kommuner med hjälp av fördelningsmodellen så snart som möjligt minskas med det antal som motsvarar överskridandet*
- Migrationsverket ska redogöra för hur kriterierna viktas, vilken statistik som används vid beräkningen samt vilka överväganden och antaganden som gjorts*
- redogörelsen ska hållas tillgänglig på Migrationsverkets webbplats – fördelningsmodellen ska utvärderas kontinuerligt och revideras vid behov – vid framtagande, utvärdering och revidering av fördelningsmodellen ska Migrationsverket samråda med Arbetsförmedlingen, länsstyrelserna och Boverket samt inhämta synpunkter från Sveriges Kommuner och Regioner – Arbetsförmedlingen, länsstyrelserna och Boverket ska bistå Migrationsverket vid framtagande, utvärdering och revidering av fördelningsmodellen.*

Tillstyrks: Med förändrade riktlinjer för mottagning krävs även en uppdaterad fördelningsmodell där hänsyn tas till de kriterier som ger kommunerna möjlighet att planera sin integrationsprocess. Precis som är föreslaget visar är det viktigt att myndigheter som Arbetsförmedling, Boverket och Migrationsverket formar och tar fram modellen då dessa instanser ofta sitter på detaljerad information gällande kommunernas förutsättningar som exempelvis arbetslöshet. Olofströms kommun vill dock framhäva relevansen i att involvera SKR och beakta de synpunkter som finns på lokal nivå, på så sätt involveras kommunerna centralt och det ges en helhetsbild över kommunernas synpunkter istället för enskilda synpunkter som kan tänkas gagna de kommuner med starka resurser. SKRs tydliga närvaro kan tänkas addera vid utvärdering av fördelningsmodell.

8.4.3 förslag: Det ska framgå av etableringsboendeförordningen att – Migrationsverket ska ta fram en modell (takmodell) som med beaktande av mottagandebehovet respektive anvisningstalet, kommunens relativa förutsättningar för integration och kommunens möjlighet att få en viss lägsta tilldelning beräknar ett tak (kommuntak) för hur många fler nyanlända än vad som följer av fördelningsmodellen kommunen maximalt får tilldelas

- Migrationsverket ska redogöra för vilka överväganden och antaganden som gjorts*
- redogörelsen ska hållas tillgänglig på Migrationsverkets webbplats – takmodellen ska utvärderas kontinuerligt och revideras vid behov*
- vid framtagande, utvärdering och revidering av takmodellen ska Migrationsverket samråda med Arbetsförmedlingen, länsstyrelserna och Boverket samt inhämta synpunkter från Sveriges Kommuner och Regioner, Arbetsförmedlingen, länsstyrelserna och Boverket ska bistå Migrationsverket vid framtagande, utvärdering och revidering av takmodellen.*

Kommunstyrelsen

KS § 118/2025

KS 2025/1268

Avstyrks: Takmodellen blir motsägelsefull i förhållande till utredningens syfte till förbättring att skapa större flexibilitet för kommunerna. Utredningen beskriver (5.2.7) själv att det under 2023 fanns kommuner som önskade både ett lägre och högre mottagande än vad som följde av fördelningsmodellen. Med införande av takmodellen ges inte möjligheten att ta emot fler om situationen skulle kräva eller göra det möjligt. Flexibiliteten blir därför lidande. Vid framtagande av takmodellen ska Migrationsverket inhämta synpunkter från SKR. Kommunen är central och är den som har kännedom om kapaciteten och vilka förutsättningar som finns för ett utökat mottagande, SKR bör därför vara med i det faktiska framtagandet av takmodellen. Ges inte kommunerna möjlighet till att göra inspel till framtagandet kan detta tänkas påverka den samverkan som finns mellan kommunerna i fråga om mottagande då takmodellen, utefter hur den framställs i utredningen, motverkar flexibilitet.

9.2 Förslag: Det ska framgå av etableringsboendeförordningen att kommuntalen får överskridas endast om det är nödvändigt för att kunna beakta barnets bästa.

Tillstyrks: Barnets bästa är det som hela tiden ska eftersträvas och det blir därför viktigt att lagstiftning utformas i överensstämmelse med barnkonventionen. På så sätt är det möjligt för barn att komma till Olofströms kommun och kommuntalen sätter inga hinder för integration, på så sätt beaktas barnets bästa. Olofströms kommun vill tydligt framföra, med de nya förslagen i utredningen i beaktan, att kommunerna behöver vara medvetna om att de kan behöva justera sina resurser och planering för att hantera ett ökat antal nyanlända barn, särskilt när det gäller boende, skola och sociala tjänster. Det är därför viktigt att dialogen mellan migrationsverket och kommunen är god och kontinuerlig.

9.4 Förslag: Det ska framgå av etableringsboendeförordningen att Migrationsverket för varje år ska ta fram en prognos över hur många nyanlända som varje kommun kommer att få anvisade per månad under året. Om anvisningstalet och kommuntalen reviderats under innevarande kalenderår ska Migrationsverket ta fram en reviderad prognos över hur många nyanlända som varje kommun kommer att få anvisade per månad under resten av året. Om kommuntal reviderats efter en överenskommelse mellan kommuner ska Migrationsverket ta fram en reviderad prognos över hur många nyanlända som de berörda kommunerna kommer att få anvisade per månad under året.

Tillstyrks: En ökad transparens mellan Migrationsverket och kommunerna är något Olofströms kommun ställer sig positiva till. En given prognos för anvisningstal per månad kommer ge Olofströms kommun möjlighet till att påbörja processer kopplat till bland annat bosättningsförfarandet. Detta förutsätter att Olofströms kommun får tydlig information med god framförhållning vid förändringar och revideringar av anvisningstalet.

9.8 Förslag: Det ska framgå av etableringsboendeförordningen att Migrationsverket till den ansvariga nämnden i den kommun som – anvisats att ta emot en nyanländ ska lämna de uppgifter om en nyanländ som behövs för att kommunen ska kunna förbereda sitt mottagande av den nyanlände – ansvarar för att ordna etableringsboende i förekommande fall ska lämna uppgift om när en nyanländ upphörde att vara registrerad och boende på

Kommunstyrelsen

KS § 118/2025

KS 2025/1268

Migrationsverkets asylboende samt om att en nyanländ vid ett tidigare tillfälle haft rätt till etableringsboende.

Tillstyrks: Att Migrationsverket lämnar uppgifter om förutsättningar, i god tid, inför anvisning är högst relevant. Det blir viktigt att Migrationsverket informerar om den status som finns kopplat till en anvisning. Detta kan också göras gällande särskilda behov, hälsotillstånd och kontaktuppgifter.

10.3 & 10.4

10.3 Förslag: Det ska framgå av etableringsboendelagen att

- en nyanländ som omfattas av en anvisning enligt etableringsboendelagen har rätt till etableringsboende under 36 månader från det att den nyanlände tagits emot av en kommun*
- en nyanländ som när den till följd av folkbokföring upphörde att omfattas av lagen om mottagande av asylsökande m.fl. bodde i ett boende som en kommun ordnat efter en anvisning enligt den lagen har rätt till etableringsboende under 36 månader från det att den nyanlände upphörde att omfattas av den lagen*
- för en nyanländ som vid ett tidigare tillfälle haft rätt till etableringsboende ska perioden med rätt till etableringsboende dock beräknas från det att den nyanlände första gången erhöll rätt till etableringsboende. Förslag 10.4: Det ska framgå av etableringsboendelagen att om en nyanländ som ordnat sitt eget boende därefter önskar nyttja sin rätt till etableringsboende ska den nyanlände meddela kommunen minst två månader innan den nyanlände önskar att kommunen ordnar ett boende.*

Avstyrks: Olofströms kommun menar att det kommer bli ohållbart för Olofströms kommun att hela tiden stå redo för mottagande utan förvarning. Olofströms kommun menar att har individen tackat nej till en anvisning så är detta fallet. Som det står beskrivet i utredningen har den nyanlände rätt till etableringsboende även om den nyanlände inte nyttjar anvisningen direkt. En nyanländ kan därför välja att omfattas av en anvisning för att erhålla rätt till etableringsboende även om den inte har för avsikt att flytta till den anvisade kommunen direkt. Detta skapar trygghet för den nyanlände men en ohållbar situation för kommunen då det kommer resultera i stora administrativa påfrestningar och resurser i form av personal kommer behöva tillsättas.

15. Förslag: Det ska framgå av förordning om statlig ersättning för insatser för vissa utlännningar att schablonersättning ska lämnas för följande kostnader för en utlännings som kommunen är skyldig att ordna etableringsboende för enligt etableringsboendelagen:

- Kostnader för stöd i att söka bostad.*
 - Vissa kostnader kopplade till rätten till etableringsboende. Ersättningen ska vara – 7,65 procent av prisbasbeloppet för en person under 20 år,*
 - 15,30 procent av prisbasbeloppet för en person som har fyllt 20 år men inte har uppnått riktåldern för pension, och*
 - 7,65 procent av prisbasbeloppet för en person som har uppnått riktåldern för pension.*
- Ersättningen ska betalas ut vid utgången av månaden efter den månad då utlänningsen togs emot i kommunen. Ersättningens storlek ska beräknas utifrån utlänningsens ålder när denne*

Kommunstyrelsen

KS § 118/2025

KS 2025/1268

erhöll rätt till etableringsboende enligt etableringsboendelagen. Beloppet ska avrundas till hela kronor.

Avstyrks: Att en schablonersättning betalas ut är bra och ger kommunen möjlighet att planera och budgetera. Utredningen menar dock att arbetstiden för beräknas till sammanlagt tio timmars arbetstid per nyanländ, varav nio timmar avser stöd i att söka bostad och en timme avser att informera om rätten till etableringsboende. Olofströms kommun motsätter sig timantalet och bedömer att arbetstiden felbedömt. Med förändrad lagstiftning höjs kommunens ansvar och skyldigheter vilket i kombination med bland annat administrativt arbete och iordningsställande av lägenheter bedöms ta längre tid. Kommunerna kommer krävas minst lika mycket tid då ansvaret blir större. Det ekonomiska förhållandet är redan idag ansträngt för kommunerna. Med förslaget i beaktan innebär detta att ersättningen kommer bli mindre vilket inte är skäligt i förhållande till vad som krävs och den arbetsbelastning som förslaget i sin helhet kommer att innebära.

Det ges förslag om att ersättningens storlek baseras på ålder, detta borde inte göra någon skillnad då mottagningsprocessen är den samma oberoende ålder. Ett förslag för regeringen att ta med sig är att kommunerna behöver ett startbelopp för varje anvisning vilket avser beredskap för att tillhandahålla och iordningsställa boenden samt avveckling och återställanden av boenden.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Barnrättsperspektivet är något som hela tiden är återkommande och tas i beaktan i promemorian. Det beskrivs med tydlighet att de föreslagna författningarna överensstämmer med barnkonventionen. Det nya systemet för bosättning tar upp följande regleringar som verkar för barnets bästa:

- Kommuntalet får överskridas om det är nödvändigt för att kunna beakta barnets bästa.
- Ärenden som inkluderar barn ska ha förtur vid anvisningar.
- Barn har individuell rättighet till etableringsboende som inte är villkorad.

Det är viktigt att boendesituationen för barn är hållbar och stabil för deras möjlighet till en god integration. En otrygg boendesituation som innebär många flyttar resulterar även i exempelvis avbruten skolgång och förändrade sociala interaktioner, vilket kan tänkas kan ha en påverkan på barns välbefinnande. Det finns tendenser i utredningen som kan göra att processen medför flera flyttar då etableringsboendet är tillgängligt under 36 månader utan att anvisningen behöver bo i boendet utan kan bo på annan adress som anvisningen själv har ordnat med för att i framtiden bestämma sig för att flytta till ett etableringsboende.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Promemorian "Etableringsboendelagen– ett nytt system för bosättning för vissa nyanlända
SOU 2025:35"

Beslutet skickas till

Arbetsmarknadsdepartementet enligt instruktioner i remissmissiv
Beredskaps- och integrationssamordnare J.E

OLOFSTRÖMS
KOMMUN

Kommunstyrelsen

KS § 118/2025

Protokoll

Sammanträdesdatum

2025-06-10

8(9)

KS 2025/1268

OLOFSTRÖMS
KOMMUN

Kommunstyrelsen

KS § 118/2025

Protokoll

Sammanträdesdatum

2025-06-10

9(9)

KS 2025/1268